

# Ot.prp. nr. 79

(2006–2007)

## Om lov om endringer i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond

*Tilråding fra Finansdepartementet av 28. september 2007,  
godkjent i statsråd samme dag.  
(Regjeringen Stoltenberg II)*

### 1 Proposisjonens hovedinnhold

Finansdepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag om endring i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond (pensjonsfondsloven). Lovforslaget innebærer en endring i hva som skal inngå i netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten, som er en del av inntektene til Statens pensjonsfond. Forslaget følger av sammenslåingen av Statoil ASA (Statoil) og petroleumsvirksomheten til Norsk Hydro ASA (Hydro), og Regjeringens intensjon om å kjøpe aksjer i det sammenslåtte selskapet.

### 2 Bakgrunn for lovforslaget og gjeldende rett

#### 2.1 Bakgrunn

Statens pensjonsfond ble opprettet med virkning fra 1. januar 2006 som en overbygning over det som tidligere var Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Formålet med Statens pensjonsfond er å understøtte statlig sparing for finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter og å underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter. Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond – Utland og Statens pensjonsfond – Norge. Inntekter i Statens pensjonsfond – Utland er kontantstrømmen fra petroleums-

virksomheten som blir overført fra statsbudsjettet, avkastningen av fondets formue og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten. Oppbyggingen av kapital i Statens pensjonsfond – Utland er således for en vesentlig del omgjøring av olje- og gassressurser på norsk kontinentalsokkel til finansielle fordringer på utlandet.

Hydro og Statoil inngikk 18. desember 2006 en integrasjonsavtale om sammenslåing av Hydros petroleumsvirksomhet med Statoil. Selskapene har siden integrasjonsavtalen ble kunngjort forhandlet fram en sammenslåingsplan. I henhold til sammenslåingsplanen vil statens eierandel i det sammenslåtte selskapet bli om lag 62,5 prosent. I tråd med Stortingets beslutning fra 2001 om minst 67 prosent statlig eierandel i Statoil, samt St. meld. nr. 13 (2006-2007) *Et aktivt og langsiktig eierskap*, legger Regjeringen opp til at statens eierandel i det sammenslåtte selskapet over tid skal økes fra 62,5 prosent til 67 prosent. I St.prp. nr. 60 (2006-2007) *Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet*, heter det videre (s. 21):

«Det vil bli fremmet en Odelstingsproposisjon om endringer i lov om Statens pensjonsfond. Av § 3 i loven følger det at salg av aksjer i Statoil inngår i inntektene til Statens pensjonsfond – Utland. Kjøp av aksjer er imidlertid ikke nevnt. En symmetrisk behandling av kjøp og salg av aksjer i definisjonen av fondets inntekter, krever således en lovendring. En slik proposisjon må fremmes etter at transaksjonen er godkjent

på selskapenes ekstraordinære generalforsamlinger.»

Stortinget sluttet seg i Innst. S. nr. 243 (2006-2007) til Regjeringens vurderinger i St.prp. nr. 60 (2006-2007). Aksjonærene i Statoil og Hydro godkjente i ekstraordinære generalforsamlinger 5. juli 2007 sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet.

## 2.2 Gjeldende rett

Lov om Statens pensjonsfond definerer inntektene til Statens pensjonsfond – Utland. Lovens § 3 lyder:

«Inntekter i Statens pensjonsfond – Utland er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir overført fra statsbudsjettet, avkastningen av fondets formue og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten.

Kontantstrømmen framkommer som summen av

- de samlede skatte- og avgiftsinntekter av petroleumsvirksomheten som innkreves ifølge lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. og lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet,
  - avgiftsinntekter ved utslipp av CO<sub>2</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen,
  - avgiftsinntekter ved utslipp av NO<sub>x</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen,
  - inntekter som følge av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, definert som driftsinntekter og andre inntekter fratrasket driftsutgifter og andre direkte utgifter,
  - statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser,
  - utbytte fra Statoil ASA,
  - overføringer fra Petroleumsforsikringsfondet,
  - statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen,
  - statens eventuelle salg av andeler i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten,
- og fratrasket
- statens direkte investeringer i petroleumsvirksomheten,
  - statens utgifter til Petroleumsforsikringsfondet,
  - statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen,

- statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten framkommer som summen av

- brutto inntekter ved statlig salg av aksjer i Statoil ASA,
- og fratrasket
- statlig kapitalinnskudd i Statoil ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten.

Som det framgår av definisjonen av netto finanstransaksjoner i lovens § 3, følger det at salg av aksjer i Statoil inngår i inntektene til Statens pensjonsfond – Utland. Kjøp av aksjer er ikke nevnt, noe som bl.a. må ses i sammenheng med at denne problemstillingen ikke var aktuell i forbindelse med børsnotering og delprivatisering av Statoil i juni 2001, jf. Ot.prp. nr. 102 (2000-2001) kapittel 2.

## 3 Departementets vurdering

Inntektene til Statens pensjonsfond er definert i pensjonsfondsloven. I inntektene til Statens pensjonsfond – Utland inngår i dag salg av aksjer i Statoil fratrasket ev. statlige kapitalinnskudd i selskapet.

Etter departementets syn bør statens kjøp og salg av aksjer i annenhåndsmarkedet behandles symmetrisk i beregningen av inntekter til Statens pensjonsfond – Utland. Dette krever at lovens definisjon av netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten utvides til også å omfatte statens kjøp av aksjer (i det sammenslåtte selskapet StatoilHydro ASA). På den måten vil kjøp av aksjer i det sammenslåtte selskapet defineres regnskapsteknisk som finanstransaksjoner, og således være en formuesomplassing som ikke påvirker overskuddet for Statens pensjonsfond – Utland slik dette framkommer i statsregnskapet. Dette er i tråd med den praksis som ble fulgt i forbindelse med børsnoteringen og delprivatiseringen av Statoil, og som Stortinget sluttet seg til i Innst. O. nr. 131 (2000-2001). Det vil være staten ved Olje- og energidepartementet som vil være den formelle eieren av aksjene i det sammenslåtte selskapet.

Det sammenslåtte selskapet vil hete StatoilHydro ASA. Navneskiftet er reflektert i forslagene til endringer i pensjonsfondsloven. For øvrig vises det til at et nytt navneforslag vil bli lagt fram til avgjørelse av generalforsamlingen i StatoilHydro i 2008.

Utgifter utover brutto salgssum knyttet til gjennomføring av salg av andeler vedrørende Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) og Statoil-aksjer trekkes i tråd med loven ikke ut når en beregner henholdsvis kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten. Departementet vil ikke foreslå endringer på dette området. Statens utgifter til kjøp av aksjer (utover markedsprisen på aksjene) vil således falle utenfor definisjonen av netto finanstransaksjoner i loven.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å endre § 3 i pensjonsfondsloven som følger:

«Inntekter i Statens pensjonsfond – Utland er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir overført fra statsbudsjettet, avkastningen av fondets formue og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten.

Kontantstrømmen framkommer som summen av postene i annet punktum, fratrasket postene i tredje punktum. I kontantstrømmen inngår:

1. de samlede skatte- og avgiftsinntekter av petroleumsvirksomheten som innkreves ifølge lov 13. juni 1975 nr. 35 om *skattlegging* av undersjøiske petroleumforekomster m.v. og lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet
2. avgiftsinntekter ved utslipp av CO<sub>2</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
3. avgiftsinntekter ved utslipp av NO<sub>x</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
4. inntekter som følge av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, definert som driftsinntekter og andre inntekter fratrasket driftsutgifter og andre direkte utgifter
5. statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser
6. utbytte fra *StatoilHydro* ASA
7. overføringer fra Petroleumsforsikringsfondet
8. statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
9. statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Følgende poster trekkes fra:

1. statens direkte investeringer i petroleumsvirksomheten

2. statens utgifter til Petroleumsforsikringsfondet
3. statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
4. statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten framkommer som summen av brutto inntekter ved salg av aksjer i StatoilHydro ASA, fratrasket følgende poster:

1. *statlig kjøp av aksjer i StatoilHydro* ASA, definert som markedsprisen staten betaler for aksjene
2. statlig kapitalinnskudd i *StatoilHydro* ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten»

#### 4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Et kjøp av aksjer i det sammenslåtte selskapet StatoilHydro ASA vil i henhold til forslaget i denne proposisjonen finansieres av midler som ellers hadde vært overført Statens pensjonsfond – Utland. Avkastningen av disse midlene vil likevel tilfalle Statens pensjonsfond – Utland over tid. Det skyldes at kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA er en investering som vil gi avkastning i form av utbyttebetalinger i framtiden, og som etter loven er en del av kontantstrømmen som overføres Statens pensjonsfond – Utland fra statsbudsjettet. Intensjonen bak lovforlaget om at statens eierandel i det sammenslåtte selskapet over tid skal økes fra 62,5 prosent til 67 prosent, kan således forstås som en omplassering av statens formue fra Statens pensjonsfond til aksjer i StatoilHydro ASA. Som inntekt fra salg av aksjer i Statoil er dette i lovens § 3 definert som statens brutto salgsinntekter, dvs. at utgifter knyttet til salget holdes utenfor. Tilsvarende gjelder i forhold til utgifter som påløper i forbindelse kapitalinnskudd. En videreføring av dette prinsippet slik det legges opp til i denne proposisjonen, innebærer at utgifter som påløper i forbindelse med kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA (utover markedsprisen på aksjene) skal holdes utenfor ved beregning av netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten.

Finansdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under  
et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om  
lov om endringer i lov 21. desember 2005 nr. 123  
om Statens pensjonsfond.

---

**Vi HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond i samsvar med et vedlagt forslag.

---

## Forslag

### til lov om endringer i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond

#### I

I lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond gjøres følgende endringer:

§ 3 annet og tredje ledd skal lyde:

Kontantstrømmen framkommer som summen av postene i annet punktum, fratrullet postene i tredje punktum. I kontantstrømmen inngår:

1. de samlede skatte- og avgiftsinntekter av petroleumsvirksomheten som innkreves ifølge lov 13. juni 1975 nr. 35 om *skattlegging* av undersjøiske petroleumforekomster m.v. og lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet
2. avgiftsinntekter ved utslipp av CO<sub>2</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
3. avgiftsinntekter ved utslipp av NO<sub>x</sub> i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
4. inntekter som følge av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, definert som driftsinntekter og andre inntekter fratrullet driftsutgifter og andre direkte utgifter
5. statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser
6. utbytte fra *StatoilHydro* ASA
7. overføringer fra Petroleumsforsikringsfondet

8. statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
9. statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Følgende poster trekkes fra:

1. statens direkte investeringer i petroleumsvirksomheten
2. statens utgifter til Petroleumsforsikringsfondet
3. statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
4. statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten framkommer som summen av brutto inntekter ved salg av aksjer i *StatoilHydro* ASA, fratrullet følgende poster:

1. *statlig kjøp av aksjer i StatoilHydro* ASA, definert som markedsprisen staten betaler for aksjene
2. statlig kapitalinnskudd i *StatoilHydro* ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten

#### II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

